

PM

Marie Haesert

Nina M Granath

Sociala kvalitetsenheten

Lägesbeskrivning och inriktning för förebyggande arbete inom socialnämndens ansvarsområden 2015

Inledning

Dåvarande social- och äldrenämnden tog beslut om att ett av de fem väsentliga områdena att utveckla under 2013-2015 är förebyggande arbete. Förebyggande arbete är generella eller riktade insatser till individer eller grupper med syfte att främja hälsa och förhindra att problem uppstår eller förvärras. Satsningen på förebyggande åtgärder kan ses som en investering då kostnaderna för detta är betydligt lägre än sena reaktiva insatser.

I väsentlighets- och riskanalysen med mål och nyckeltal kopplat till förebyggande arbete finns följande strategiska mål:

- Socialtjänsten ska aktivt bidra till att medborgare får tillgång till ett brett utbud av tidiga och förebyggande insatser
- Socialtjänsten ska verka för effektiv användning av kommunens skattemedel
- Medborgarna ska ha en god hälsa på lika villkor

Mot bakgrund av detta genomförde sociala kvalitetsenheten 2013 en kartläggning av det förebyggande och hälsofrämjande arbete som finansierades av dåvarande social- och äldrenämnden 2012. Kartläggningen visade att förebyggande och hälsofrämjande insatser uppgår till cirka 3,4 % av de insatser nämnden finansierar. Kartläggningen av förebyggande och hälsofrämjande insatser visade också på att det finns ett brett utbud men insatserna används i en begränsad omfattning. Under våren 2015 har delar av kartläggningen uppdaterats. (Se bilagor 1 och 2.)

Särskild satsning under 2015

Med anledning av det prioriterade området förebyggande har 3 000 tkr avsatts under 2015. Utöver det har kommunstyrelsen avsatt 1 000 tkr kopplade till alkohol, narkotika, dopnings- och tobaks- (ANDT) strategin. Dessa medel används på följande sätt:

- Generellt föräldrastöd ca 920 tkr
- Riktat föräldrastöd ca 25 tkr
- Hälsokommunikatör ca 45 tkr
- Våra viktiga barn inklusive riktat föräldrastödsprogram och utvärdering ca 800 tkr
- Uppföljning och utveckling av nuvarande insatser inom förebyggande arbete ca 750 tkr
- Strategisk resurs kring föräldrastöd ca 400 tkr
- Utbildning kring barn- och ungas rättigheter ca 50 tkr
- Information, kampanjer ca 165 tkr
- Satsning på cannabisutbildare ca 400 tkr
- Stark utan knark projekt ca 250 tkr
- Föreläsningar ca 100 tkr
- Föräldraprogram EFFEKT ca 85 tkr

Pågående och planerade arbeten utifrån det väsentliga området förebyggande

Under följande rubriker kommer en beskrivning av pågående eller planerat förebyggande arbete:

- Fördjupade kartläggningar
- Utveckla beställarprocessen kring förebyggande serviceinsatser
- Uppföljning
- Strategier och handlingsplan
- Samverkan
- Översyn av upphandlingar kontrakt och avtal utifrån ett förebyggande perspektiv
- Utvecklingsprojekt
- Kommunikation

Fördjupade kartläggningar

Utvecklingsgruppen inom sociala kvalitetsenheten har under 2013 och 2014 genomfört fördjupade kartläggningar inom målgrupperna:

- barn och unga
- unga vuxna
- vuxna

Under 2015 kommer utvecklingsgruppen att påbörja en fördjupad kartläggning för målgruppen personer med funktionsnedsättning.

Syftet med de fördjupade kartläggningarna är att ge ledningsgruppen konkreta förslag på insatser och arbetssätt som lyfts fram i forskning och utifrån beprövad erfarenhet. Därefter har ett arbete påbörjats inför beställningar av förebyggande serviceinsatser 2015 och framåt. Med förebyggande serviceinsatser menas stöd som erbjuds alla. Det bygger på att individer själva söker upp verksamheten, även om det kan ske efter rekommendation. De är oftast gratis och relativt korta.

Utveckla beställarprocessen kring förebyggande serviceinsatser

För att kvalitetssäkra processen med att beställa förebyggande serviceinsatser för alla målgrupper pågår ett arbete. Först ut i det arbetet är målgruppen barn och unga där en process håller på att ta form.

Sammanfattningsvis innehåller den följande steg:

Steg 1

Bygga struktur

- Skapa en styrgrupp med representanter från utvecklingsgruppen och uppföljningsgruppen inom sociala kvalitetsenheten och aktuell myndighetsdel.
- Skapa en arbetsgrupp med representanter från utvecklingsgruppen och uppföljningsgruppen

Steg 2

Följa upp och utvärdera nuvarande insatser

- Fråga professionella
- Fråga brukare/kunder/medborgare
- Ta del av verksamhetsuppföljningar
- Omvärldsbevakning

Steg 3

Analys

- Bilda referensgrupp med utförare
- Genomföra workshops med referensgruppen

Steg 4

Ta fram förslag på nya insatser och ändringar i befintliga insatser

- Genomföra workshops med referensgruppen
- Ta fram förslag
- Fatta beslut om nya insatser eller ändrade
- Budgetera för föreslagna insatser

Steg 5

Implementering av nya eller ändrade insatser

Uppföljning

När det gäller uppföljning av insatser som sker till enskilda efter biståndsbeslut så följs de upp av ansvarig handläggare på myndigheten. Eftersom förebyggande serviceinsatser sker utan ett biståndsbeslut behöver vi utveckla framtida system för uppföljning. Detta arbete påbörjades under 2014. Förutom att ta fram ett system för uppföljning av förebyggande serviceinsatser så behöver vi genomföra uppföljningar av nuvarande förebyggande arbete. Detta för att skapa ett lärande tillsammans med utförare av förebyggande serviceinsatser och kunna utveckla det nuvarande förebyggande arbetet. För att i högre grad verka för ett effektivt resursutnyttjande kräver det initialt en satsning. En del av medlen för förebyggande arbete under 2015 behöver därför användas för att bygga grunden till det fortsatta arbetet.

Strategier och handlingsplan

- ANDT-strategin för perioden 2014-2016 är framtagen. Handlingsplaner för varje år tas fram. Drogförebyggaren har ett samordningsansvar för implementering och uppföljning av strategin.
- En anhörigstrategi är också framtagen. I den fastställs socialnämndens och äldre- och vårdnämndens övergripande mål och inriktningar för stöd till anhöriga.
- Handlingsplan för våld i nära relationer för perioden 2014-2015.

Samverkan och samarbete

Socialtjänsten utvecklar samverkan och samarbete med viktiga aktörer så som enskilda organisationer, polis, BRÅ, skolor, andra kommuner och landstinget samt berörda enheter inom kommunen.

Exempel på samverkan och samarbete är:

- I arbetet med att utveckla verksamheten Våra viktiga barn har ett samarbete inletts med familjeverksamheten, välfärd samhällsservice, fritid och barn & elevhälsan. Sedan 2014 har ett samarbete med föreningar i Nacka startat.
- Samverkan med BRIS. BRIS-informatörer erbjuder skolor information.
- Tillför kompetens kring social hållbarhet i utvecklingsarbetet när Nacka bygger stad och ingår i planarbetet för centrala Nacka.
- Föräldraföreläsningar i Nacka kyrka i samverkan med Rädda Barnen och Nacka församling.
- Vi samverkar med andra kommuner kring barn- och ungas rättigheter.
- Samverkan med brukare och kunder.
- I arbetet med anhörigstöd.
- Samverkan med Boo vårdcentral, Horisonten barn och unga.

Översyn av upphandlingar, kontrakt och avtal utifrån ett förebyggandeperspektiv

Säkerställa att det förebyggandeperspektivet finns med i upphandlingar, kontrakt och avtal. Bland annat kan det handla om att anordnaren eller utföraren har kunskap och kompetens när det gäller områden som våld i nära relation, barnperspektivet, anhörigperspektivet, kundinflytande, fysisk aktivitet och kost.

Utvecklingsprojekt

Insatser i projektform:

- Barn- och ungas rättigheter
- Hälsokommunikatör
- #stark utan knark

Kommunikation

- Utveckling av webbsidor med ett förebyggande perspektiv
- Nyhetsbrev – Nytt inom folkhälsa